

Olifantenpaadjes

Iedereen is er nog

1

Professor Raad had een binnenpretje aan de buitenkant.

Na zijn afscheid op vrijdagavond was hij op maandagochtend gewoon weer op kantoor verschenen, waardoor het bestuur van zijn advocatenkantoor zich genoodzaakt zag een nieuw afscheid aan te kondigen, ditmaal in de vorm van een receptie met sprekers om het definitieve karakter te benadrukken.

De eenenzeventigjarige professor, die er altijd al een beetje uitzag alsof hij de weg kwam vragen, had zich de rest van de werkweek wat stuurloos gevoeld. Toch kon hij nu een binnenpretje niet onderdrukken: nog nooit had iemand op kantoor een tweede afscheid gekregen.

Op de avond van zijn definitieve afscheid stond professor Raad vlak achter de deur van zijn werkkamer, die op een kiertje stond. Hij luisterde aandachtig naar de genodigden die de hal van het kantoorpand binnenkwamen. Daar hoorde hij al het galmende stemgeluid van Petervierkante-meter. Die had een jaar of acht geleden de advocatuur vaarwel gezegd en was pandjes gaan verhuren. Sinds zijn vertrek praatte hij uitsluitend in vierkante meters. Binnen de kortste keren had hij een vermogen vergaard; zijn kinderen konden tegen een zacht prijsje bij hem huren.

En daar hoorde Raad de lage, warme stem van Ernesto van Wijlen Beekman, die zes jaar geleden met pensioen was gegaan. Sinds hij in Leiden een avondstudie filosofie volgde was hij nog zachter gaan praten. Zijn vrienden verdachten hem ervan dat hij een gehoorapparaat droeg zodat hij zichzelf beter kon verstaan.

Toen hoorde professor Raad de zware basstem van zijn oude baas, die hem nog voor zijn dertigste partner had gemaakt. Raad ging om de week op zaterdagmiddag bij hem langs in zijn grote huis schuin tegenover de kapotgevroren fontein in de Riouwstraat. Steevast vroeg zijn oude baas bij binnenkomst of hij een late thee wenste, of een vroege borrel.

Raad hoorde hem vragen waar de beste man zich eigenlijk ophield, en hij begreep dat het tijd was. Juist toen hij op het punt stond zijn werkkamer te verlaten, ving hij een gesprek op van een groepje jonge advocaten dat zich op de gang had verzameld. Door het open kiertje van zijn kamerdeur zag Raad dat een van hen bordeel-sluiipers droeg, waaraan kwispelende kwastjes waren bevestigd. Zij waanden zich blijkbaar buiten gehoorsafstand van de andere genodigden, want ze praatten luid over de kamer van de professor die na zijn vertrek zou vrijkomen.

‘Dus als ik het goed begrijp, en Van Engelshoven blijft zitten waar hij zit en Hoogemeijer wacht tot het licht uitgaat bij Van Donkersloot, dan kan Wim naar de kamer met de zwarte schouw, schuiven jullie allemaal een kamer op en zou ik in Raads kamer terecht komen.’

‘Nou, nu loop je wel erg hard van stapel. Ik denk dat

Jaap en ik meer recht hebben op die kamer.'

'Jaap zeker niet. Volgens mijn berekening zou Jaap zelfs zonder kamer komen te zitten.'

'Zónder kamer? Hoe kan ik nou ineens geen kamer meer hebben?'

'Tja, Jaap. Leuk is het niet. Maar er is weinig aan te doen.'

'Jij hebt makkelijk praten. Volgens jouw berekening zit jij morgenochtend lachend in Raads kamer.'

'O man, zie je het al voor je? Met dat uitzicht op het Lange Voorhout. Wie maakt je dan nog wat?'

Raad zag een secretaresse van een van de jongelingen een verhuisdoos op de gang zetten. Hij herinnerde zich nog hoe hij had geprotesteerd toen hij zijn huidige ruime kamer kreeg toegewezen, bijna dertig jaar geleden. Hij had veel gehouden van zijn oude, kleine kamer aan het einde van de gang. Het was een compacte kamer en hij raakte er weinig in kwijt. En als hij al iets kwijtraakte, dan kwam hij het op momenten dat hij er niet naar op zoek was plots weer tegen. Bovendien had zijn oude kamer geen ramen en dus rook het er naar zijn boeken en papieren. De plotselinge hoeveelheid ruimte die zijn nieuwe vertrek had geboden overweldigde de professor een beetje. Ook leken sleutels en papieren spontaan in de ruimte op te lossen; nooit vond hij er iets terug. Maar deze jonge heren dachten er status aan te kunnen ontleunen en konden blijkbaar niet wachten.

Toen hij zijn kamer verliet viel het groepje op de gang stil en liep de secretaresse met de verhuisdoos rood aan.

Vlug voegde Raad zich bij een groepje oud-collega's.

Gelukkig had hij niet door dat de vrienden uit zijn vakgebied hun best deden om hun lach binnenskamers te houden; tot hun verbazing was de professor vanavond in korte broek verschenen.

Zonder uitleg was de kledingkeuze van professor Raad inderdaad opmerkelijk. Zijn moeder zou het ‘apart’ hebben genoemd, het woord dat zij gebruikte voor alles wat in haar ogen afweek van de normale gang van zaken. Ze vond het apart toen de zesjarige Raad een scheiding in zijn haar aanbracht en aan zijn moeder uitlegde dat hij nu af was. Ze vond het elke keer weer apart als de negenjarige Raad zijn bril van zijn neus nam en hem dichtgevouwen op tafel legde wanneer hij het gevoel kreeg dat hij niet serieus werd genomen of niet betrokken werd bij een besluit dat de familie aanging. En toen de kleine Raad haar teleurgesteld had toevertrouwd dat hij nooit meer verliefd zou worden, tenzij de dame in kwestie eerst op hem verliefd was, had ze gemompeld: ‘Wat ben je toch een aparte,’ terwijl ze met haar wijsvinger over zijn neus streek.

Ook zijn kledingkeuze kon vanavond zonder meer apart worden genoemd. Professor Raad, die zijn lichaam beschouwde als een gevonden voorwerp waar hij toevalligerwijs in huisde, vond het idee om veel aandacht te besteden aan zijn uiterlijk eigenlijk verwerpelijk. Zo zaten er ingesleten slordigheden in zijn voorkomen die je

hem makkelijk vergaf. Zijn das zat bijna altijd scheef en het kwam geregeld voor dat de achterste zijde van zijn das langer was dan de voorste. Als hij het pand van zijn advocatenkantoor binnenliep deed hij vrijwel onmiddellijk zijn ongemakkelijke schoenen uit, die hij op de gang naast de deur van zijn werkkamer zette. De gehele kantoor dag slofte hij op zijn lange sokken door het pand, tot ontsteltenis van zijn collega's. Toch ging hij doorgaans goed gekleed. Zijn jasjes konden dan misschien niet dicht, maar ze vielen wel soepel van zijn schouders en hij hoefde geen riem te dragen in zijn op maat gemaakte pantalons. Des te opvallender was vanavond de keuze voor een korte broek.

Eerder vandaag, om kwart over acht 's ochtends, had Raad plaatsgenomen in de wachtkamer van de tandartspraktijk. Zijn oog was gevallen op de omslag van het maandblad *Arts & Auto*. Op de omslagfoto stond een man met een keurige scheiding in zijn witte haar. De man glimlachte breed; de rest van zijn gezicht leek zich te schikken naar zijn lach. Boven de foto stond geschreven: *Helemaal het Heertje*. Daaronder werd de vraag gesteld hoe men passend met pensioen diende te gaan.

Nadat het gebit van de professor grondig was gereinigd, waarbij hem voor de zoveelste keer met klem flosdraad, een elektrische tandenborstel van het merk Braun en een algehele vervanging van zijn gebit door een kunstgebit werd aanbevolen, was Raad terug de wachtkamer in gelopen en had de zomereditie van *Arts & Auto* van de leesstapel gepakt. Omdat hij nergens op de omslag de prijs van het blad kon vinden, legde hij de prijs van het

volgende blad op de stapel – de *Libelle* – in muntgeld op de leestafel en stak de Arts & Auto opgerold in de binnenzak van zijn jas.

Om kwart voor tien had hij zijn fiets op het Noordeinde gestald en om tien voor tien stond hij pal voor kledingzaak De Vlinderdas. Hij haalde geen snelle koffie en ging niet op zoek naar zijn telefoon in een van zijn zakken; als hij ergens op wachtte deed hij niets anders dan daadwerkelijk wachten. Wel negeerde hij nauwkeurig de inzittenden van de koffiezaak schuin aan de overkant die opkeken van hun laptop of krant naar de eigenaardige man die daar midden op straat stond te wachten zonder een bus- of tramhalte in de nabijheid.

Elke ochtend opende Marie-José haar herenzaak om klokslag tien uur. Het hekwerk voor de etalageruiten was nog neer. Toen zij de professor pal voor de ingang van haar winkel keurig zag staan wachten, had ze bij wijze van uitzondering om vijf voor tien het traliewerk voor de winkelruit opgetrokken. ‘Zo, u bent er helemaal klaar voor, hè?’

Nou, dacht Raad, dat viel nog te bezien.

‘U mag al wel naar binnen, hoor,’ gebaarde Marie-José vriendelijk.

‘Ik wacht liever tot u open bent,’ zei Raad. Hij voegde daad bij woord en wachtte tot de tiende klokslag van de Grote Kerk had geslagen. Toen stapte hij de herenzaak binnen. Bij binnenkomst was hij zich bewust van de plechtigheid van het moment, en zei: ‘Hallo.’

‘Goedemorgen,’ glimlachte Marie-José. ‘Wat kunnen we voor u doen?’

‘Ik ben met pensioen.’

‘Ach, wat fijn. En wanneer bent u met pensioen gegaan?’

‘Vandaag.’

‘Nou, wat mooi. En wat kunnen we voor u betekenen?’

Raad keek een ogenblik de winkel rond op wie ‘we’ betrekking had, maar besloot toen dat de eigenares van de herenzaak uitging van de kracht van het meervoud (in werkelijkheid was haar man, met wie ze de zaak was begonnen, verleden jaar tijdens het skiën bedolven onder een lawine toen hij offpiste ging, een verlies waar ze verrassend snel overheen was, temeer omdat hij in hun relatie ook geregeld offpiste ging, maar in de kledingzaak bleef ze trouw haar klanten namens hen beiden begroeten). ‘Ik zou graag bijpassende kleding aanschaffen,’ antwoordde Raad.

‘Waarbij passend, als ik zo vriendelijk mag zijn?’

‘Bij zijn pensioen natuurlijk, sufferd,’ mompelde Mimp. Mimp was de naam van de knuffelolifant die zijn moeder voor hem had gemaakt toen hij vijfjaar oud was, zoals ze ook voor zijn twee broers een olifant had gemaakt. Alle broers hadden zich in de nabijheid van hun knuffelolifant veilig en geborgen gevoeld, maar alleen de kleine Raad had de olifant een stem gegeven die hij de rest van zijn leven aanwendde als hem iets persoonlijks of onbenulligs werd gevraagd.

‘Pardon?’

‘Bij mijn nieuwe vrije tijd,’ lichtte Raad toe.

‘Ah, oké. En u wilt volledig in het nieuw worden gestoken?’

Hij dacht van wel en knikte kort.

‘En waar denkt u uw vrije tijd te besteden?’

Raad dacht even na, verwarde per ongeluk langdurige vrije tijd met vakantie en antwoordde: ‘Zuid-Frankrijk.’

‘O, maar dan zit u goed, dan zit u bij ons he-le-maal goed,’ en de professor begreep dat er geen weg terug was.

‘Neemt u daar even plaats. Wilt u koffie? Thee?’ Niet lang daarna keek Raad uit op een ruimhartige verzameling open sandalen. Het eerste paar had leren riempjes en een gespsluiting over de wreef, zelfs geschikt, aldus Marie-José, voor een bezoek aan het Concertgebouw. Een ander paar was van beige leer en bedrukt met een bloemmotief, wat het goed zou doen tijdens een lunch op Ibiza. Weer een ander paar sandalen had een extra dikke zool en een stevig profiel, mocht Raad bijvoorbeeld willen wadlopen. Raad hoorde aan haar intonatie dat haar voorkeur uitging naar een lunch op Ibiza, en niet per se naar een middag wadlopen. Toch koos Raad uiteindelijk voor de sandalen met profiel, en ook Marie-José kon zich in die keuze vinden: ‘Dan heb je eigenlijk alle sandalen in één.’

Marie-José overhandigde Raad dikke witte sokken, die tot vlak onder zijn zachte knieën reikten. Dit kon op zijn goedkeuring rekenen; hij had nog nooit een korte broek aangehad, ook niet op vakantie aan de Zuid-Franse kust. Een korte broek vond hij iets *Amerikaans*, en bovendien schaamde hij zich voor zijn propperige spataderen, die over zijn korte kuiten kronkelden. De lange witte kniekousen boden uitkomst.

Toen Marie-José hem vroeg hoe hij eigenlijk in zijn pak-